

گەنج و کار لە ھەریمی کوردستان

27-07-2023

نووسەرەکان

ناوەندی لیکۆڵینەوێ رووداو

کورتە : بەپێی ئەنجامەکانی ئەم راپرسییە، 43.9% ی گەنجان کار دەکەن، 26.6% یان قوتابین، 15.7% یان مێتەر، 13.6% بوو، 0.2% بوو. ئەو دیکەش کە پەکەوتە و نەخۆش دەگرێتەو،

گەنج و کار

لە ھەرێمی کوردستان

نێر 61.1%

م 38.9%

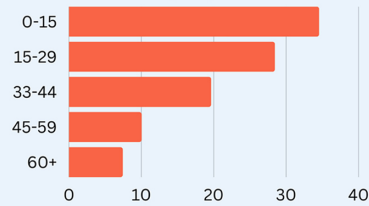
6,171,083

کۆی گشتی دانیشتوان

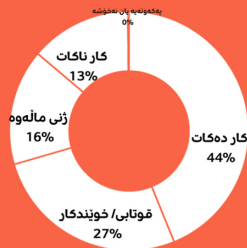
28%

رێژەی گەنجانی 15-29 ساڵ
لە ھەرێمی کوردستان

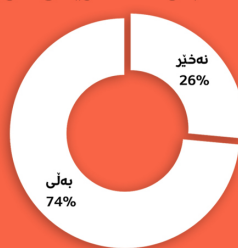
رێژەی گروپەکانی تەمەن

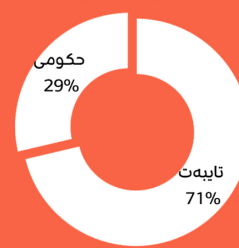
پیشە یان
کاری گەنجەکان

پێتوایە دۆزینەوێ کار
گرفته بۆ گەنجان لە ھەرێمی کوردستان؟

لە چ کەرتێکدا
کار دەکەیت؟

تائێستا شوێنی کارکردنت گۆڕیوە؟

بەئێ 45%

نەخیر 55%

ھۆکارەکانی گرتنی دۆزینەوێ کار بۆ گەنجان

ھەلومەرجی کارەکان قورس

28.5

ناسراوێکم نییە تا کارناسانیم بۆ بکات

31.0

مەرجەکانی کار قورس

39.9

مووچەی ئێشەکان کەمە

59.6

دەرفەتی کار وەك پێویست نییە

78.1

ناوهندی لیکۆلینهوهی رووداو بهشی یهکهمی ئەنجامهکانی راپرسی "روانگهی گهنجان له ههریمی کوردستان - 2023"، که تایبەت به گهنج و کار بڵاودهکاتهوه و له روژانی داهاتوو بهشهکانی دیکهی راپرسییهکه و کۆی راپۆرتی گشتی راپرسییهکه بڵاودهکاتهوه.

کلیک لهم لینکهی خوارهوه بکه بۆ دابهزاندنی بهشی یهکهمی راپۆرتهکه بهشیوهی PDF

[Download گهنج و کار له ههریمی کوردستان](#)

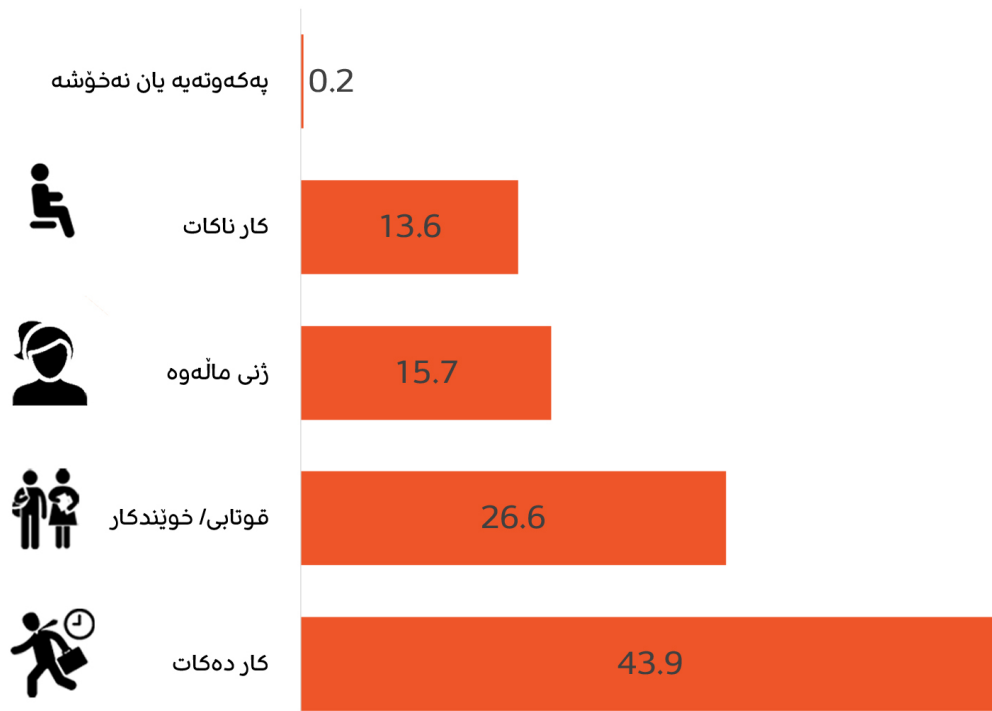
فاکتهره ئابوورییهکان

دۆخی پیشه، تهگهره و دهرفهتهکان

بهپێی ئەنجامهکانی ئەم راپرسییه، 43.9% ی گهنجان کاردهکهن، 26.6% یان قوتابین، 15.7% یش ژنی مالهوهیه. ریزهی ئەوانهی کار ناکهن له نێو گهنجان 13.6% بووه، ئەوی دیکهش که پهککوته و نهخۆش دهگرێتهوه، 0.2% بووه.

جیاوازییکی رهگهزی زۆر له نێو ئەوانهی کاردهکهن ههیه، به جۆرێک که 61.5% یان نێر و 16.1% یان له رهگهزی مێن. ریزهی 13.5% ی مێ کار ناکات. 30% ی خۆپنڊکاره و 40% یشی ژنی مالهوهیه و بهوجۆرهش دهردهکهوێت که ئامادهی ژنانی گهنج وهک هیزی کار له ههریمی کوردستان له ئاستیکی نزمدایه.

بهرزترین ریزهی ئەو گهنجانهی کار دهکهن بهپێی ریزهبندی، له سۆران (51.7%)، زاخۆ (50%)، دواتریش راپهرین (47%). پێدهچیت ههبوونی دهروازهی سنووری چالاک و ناوچهی گهشتیاری لهو دهقهرانه هۆکاریکی بهرزبوونی ئەو ریزهیه بووبێت. ریزهی ئەو گهنجانهی کاردهکهن، له ههولێر (46.8%) و له سلێمانی (42.2%) و له دهۆکیش (41%) بووه. کهمترین ریزهش له ههلهبجه و دواتریش گهرمیان بووه. بهرزترین ریزهی بیکاری له نێو گهنجانیشت له گهرمیان بهرپێزی 29.6%، دهۆک بهرپێزی 21.8%، راپهرین و زاخۆ بهرپێزی 16.7% تۆمار کراوه.

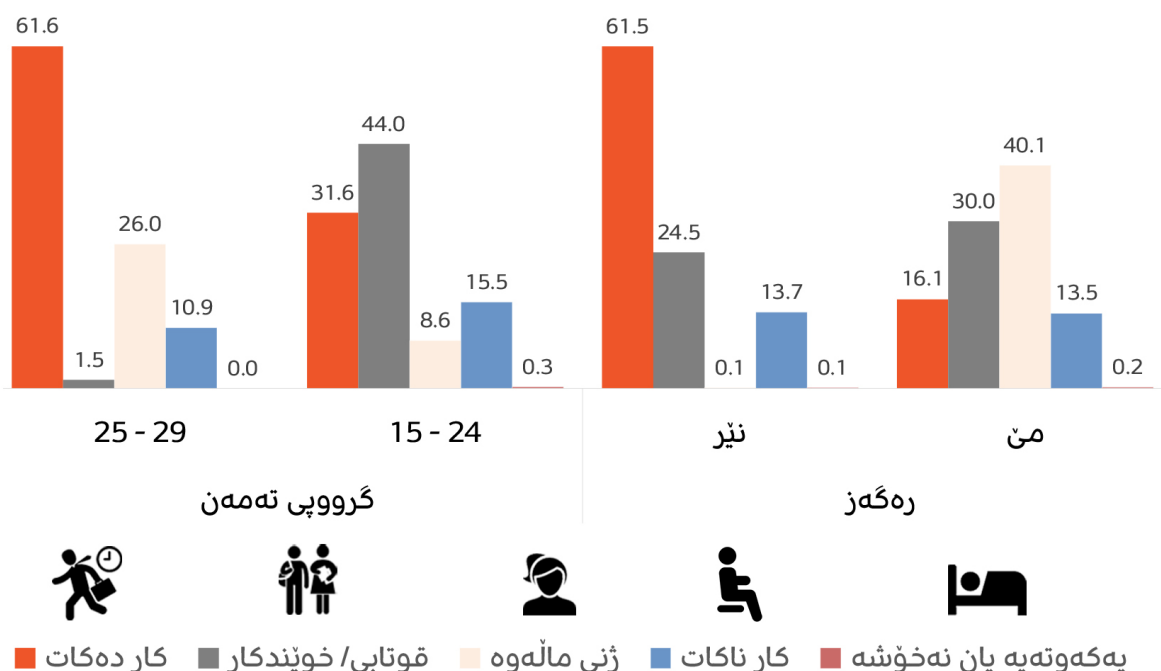
پیشه یان کاری گه‌نجه‌که چیه له هه‌ری‌می کوردستان؟

بەپىي ئىنجامەكانى ئەم راپرسىيە، 43.9% ى گەنجان كاردەكەن، 26.6% يان قوتابىن، 15.7% ىش ژنى مالموھەيە. رىژەي بىكارىش لە نىو گەنجان 13.6% بوو، ئەوى دىكەش كە پەكەوتە و نەخۇش دەگرىتەو، 0.2% بوو.

جىاوازيكى رەگەزى زۇر لە نىو ئەوانەي كاردەكەن ھەيە، بە جۆرىك كە 61.5% يان نىرن و تەنيا 16.1% يان لە رەگەزى مىن. رىژەي 13.5% ى مى كار ناكات. 30% ى خويندكارە و 40% ىشى ژنى مالموھەيە و بەوجۇرەش دەرەكەوئىت كە ئامادەيى ژنانى گەنج ھەيى كار لە ھەرىمى كوردستان لە ئاستىكى نىمدايە.

بەرزترىن رىژەي ئەو گەنجانەي كار دەكەن بەپىي رىزبەندى، لە سۇران (51.7%)، زاخۇ (50%)، دواترىش راپەرىن (47%). پىدەچىت ھەبوونى دەرۋازەي سنوورىي چالاك و ناوچەي گەشتىارى لەو دەفەرەنە ھۆكارىكى بەرزبوونى ئەو رىژەيە بووبىت. رىژەي ئەو گەنجانەي كاردەكەن، لە ھەولنر (46.8%) و لە سلىمانى (42.2%) و لە دەھۆكىش (41%) بوو. كەمترىن رىژەش لە ھەلەبجە و دواترىش گەرميان بوو. بەرزترىن رىژەي بىكارى لە نىو گەنجانىش لە گەرميان بەرىژەي 29.6%، دەھۆك بەرىژەي 21.8%، راپەرىن و زاخۇ بەرىژەي 16.7% تۇمار كراو.

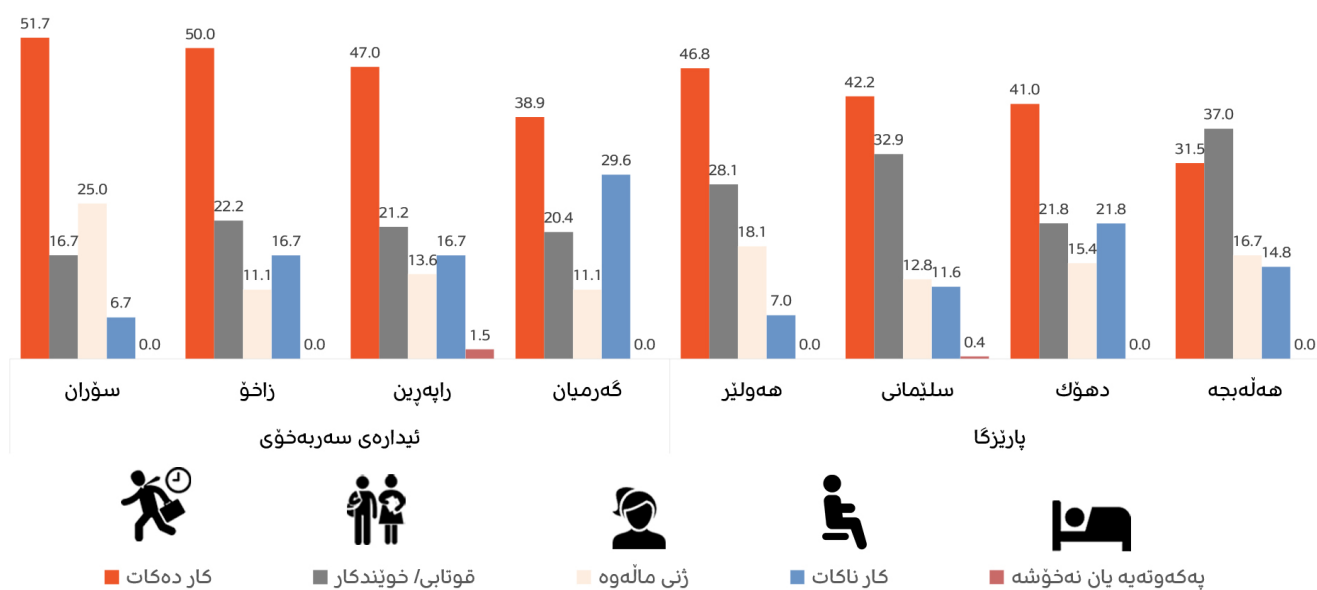
پىشە يان كارى گەنج

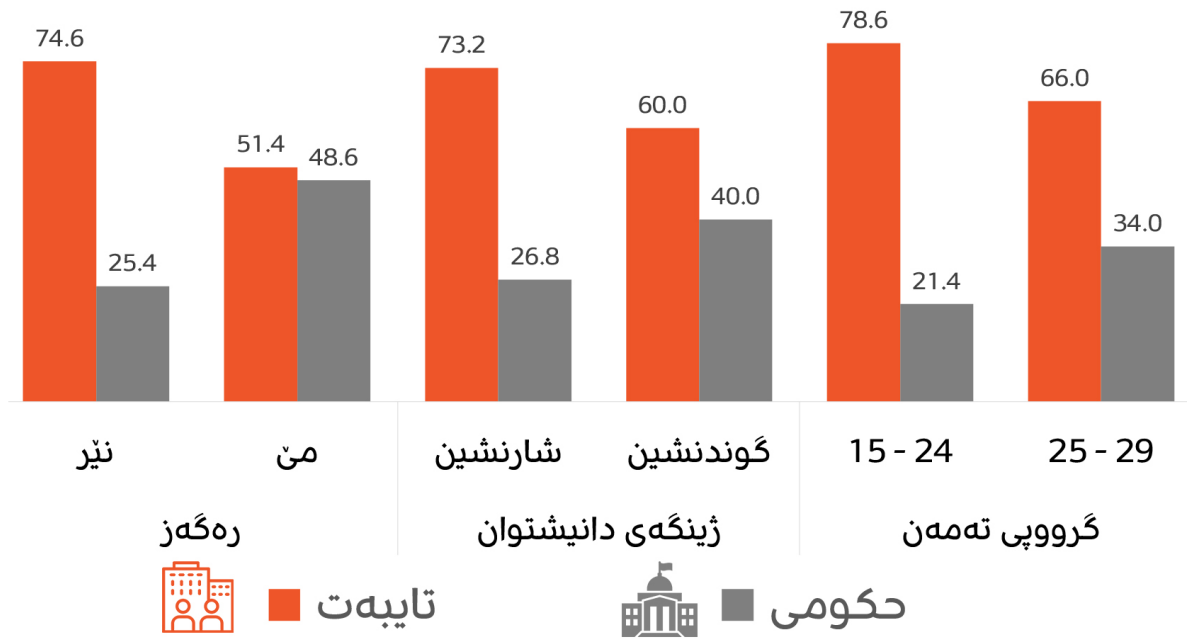
گەنجانى ھەرىمى كوردستان بۇ كاركردن زياتر روو له كەرتى تايبەت دەكەن، بەجۇرىك 71.3% ى ئەوانەى گوتوووانە كاردەكەن، له كەرتى تايبەتن و 28.7%يان له كەرتى حكومى دامەزراون. بە ھەمانشىو ھە پرسیارىكى دىكەدا 76% ى گەنجان گوتوووانە كە دەرھەتى كار له كەرتى تايبەت زياترە و 24% یش بە پىچەوانەو ھاوپان له دەرھەتەكانى كەرتى حكومى بووھ.

بەرزترين ریزەى ئەو گەنجانەى له كەرتى تايبەت كاردەكەن له دھۆك، زاخۇ، گەرميان و ھەلەبجە تۆمار كراوھ. كەمترینەكانیش له راپەرىن و سۆران بوون. بەرزترين ریزەى ئەوانەى له كەرتى حكومى كاردەكەن له راپەرىن، سۆران و سلیمانى بوون. له گرووپەكانى تەمەن، لەرووى ژینگەى دانىشتوان و رەگەزىشەو، ریزەى كاركردى گەنجان له كەرتى تايبەت زياترە تاوھكو كەرتى حكومى. ھەلەبەت له رەگەزى مى دا جياوازی ریزەى ئەوانەى له كەرتى تايبەت و كەرتى حكومى كاردەكەن وەك ئەوانى دىكە زۆر نىيە و، دەرھەتى كاركردىنپان له كەرتى تايبەت 51.4% و له كەرتى حكومیش 48.6% بووھ. له رووى ئاستى خویندنەو ھەلەبجە گرووپەكەى بارى خویندندا، ریزەى كاركردن له كەرتى تايبەت له سەرووى 65% ھوھە.

پيشه يان كارى گەنج

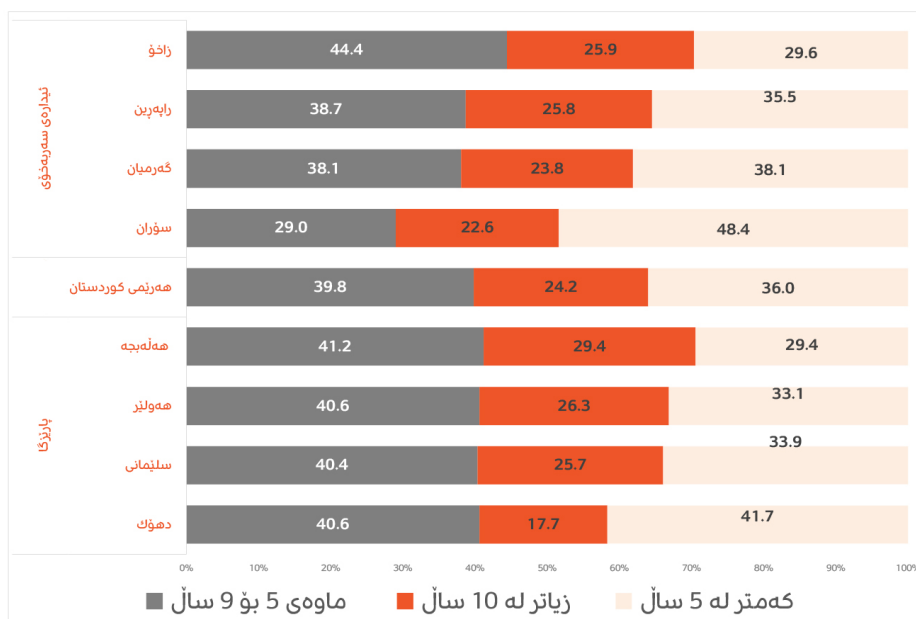

له چ که رتیکدا کار ده که ی؟

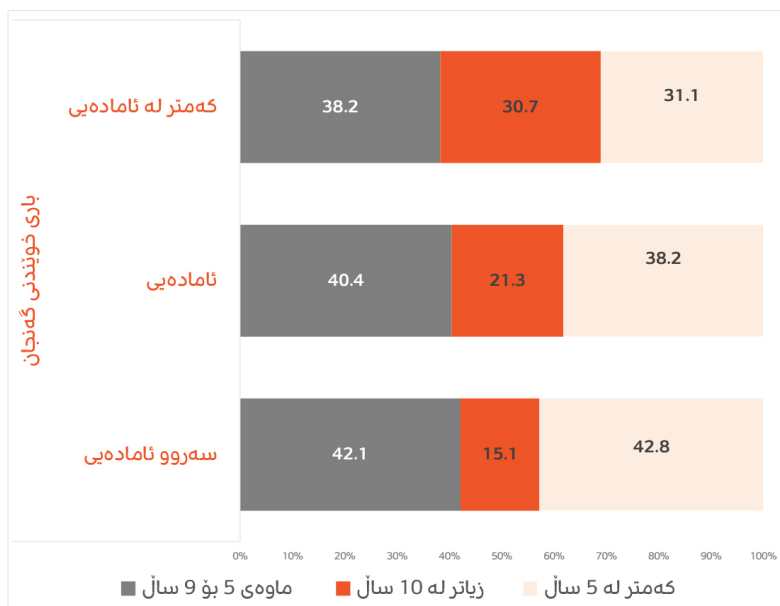
لەسەر ئاستى ھەريىمى كوردستان، 36% ى ئەوانەى كاردەكەن گوتوويناى كەمتر لە 5 سالى كاردەكەن كە ئەمەش ئاسايە. ئەوانەش كە گوتوويناى ماوہى 5-9 سالى خەريكى كاركردن 39.8% بوو و ئەوانەش كە گوتوويناى زياتر لە 10 سالى كاردەكەن 24.2% بوو كە ئەم ريژەيەش جىي ھەلۆەستە كردنە. ريژەى 66% ى ئەوانەى گوتوويناى كاردەكەين سەربە گرووپى تەمەنى 25-29 سالى و 32% ىش لەوانە گوتوويناى زياتر لە 10 سالى كاردەكەن. ئەمەش واتاى ئەوہى كە ئەگەر تەمەنى بەشداربوويك 25 سالى بىت، لە 15 ساليەوہ دەستى بە كار كردووہ و، ئەگەر 29 ساليش بىت لە 19 سالىوہ چووہ تە نيو بازاى كار. بەرزترين ريژەى ئەوانەش كە گوتوويناى زياتر لە دە سالى كاردەكەن لە ھەولير، ھەلەبجە، زاخو و سليمانى تۆمار كراوہ. 13.3% ى ئەوانەش كە سەربە گرووپى تەمەنى 15-24 سالى گوتوويناى زياتر لە 10 سالى كاردەكەن و ئەمەش دەتوانىت روويكى كاركردنى منال لە ھەريىمى كوردستان پيشانبدات.

سالانى كاركردن

خاڭىكى دىكەي سەرنجىراڭىش ئەۋەيە كە 15.1% ى ئەۋانەي بېۋانامەي سەروۋى ئامادەييان ھەيە گۈتۈۋىانە زىاتىر لە دەسائە كاردەكەن و ئەمەش رېژەيىكى ئەۋانە پىشانىدەدات كە لەۋانەيە لەيەك كاتدا دەخوڭىنن و كارىش دەكەن.

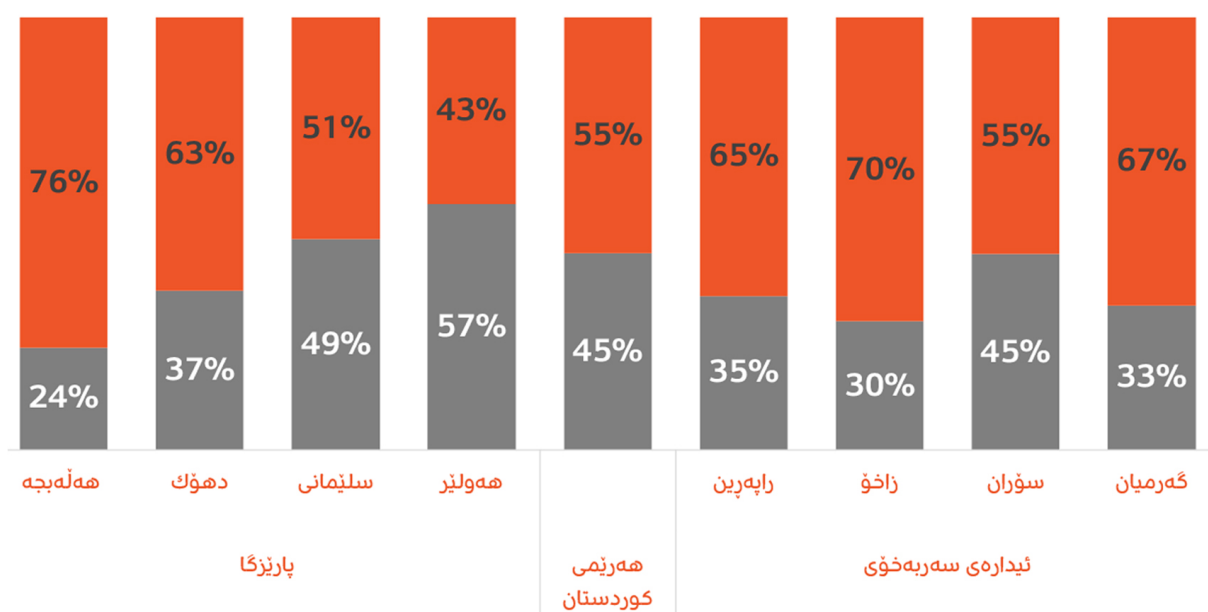
سالانى كاركردن

لەسەر ئاستى ھەريىمى كوردستان رېژەي 55% ى گەنجان گوتوووانە كارەكەيان نەگۆپووە و 45% یشيان بەشئووەيەكى ئەرئىنى وەلامى ئەو پرسىارەيان داووتەووە. ئەمەش دەتوانئىت نىشانەيىك بئىت بۆ ئەوێ كە سەقامگىرى و ناسەقامگىرى كارى گەنجان رېژەيەكى نزيكن لە يەك و لە نيوەراستەكاندايە. زۆرترين رېژەي ئەوانەي كارەكەيان گۆپووە لە ھەولئىر، سلېمانى و سۆران بوو و كەمترين رېژەش لە ھەلەبجە و گەرميان بوو. بە شئووەيەكى گشتى رېژەي نەگۆپىنى كار و بەردەوامى لەسەر كارئىك زياتر لە ئىدارە سەربەخۆكاندا بەرز بوو. پئىدەچئىت گەنجان بەشئووەي گشتى، بە پئى رەگەز، تەمەن ژىنگە و بارى خويئىدنىشەووە زۆر حەزيان لە گۆپىنى شوئىنى كارەكەيان نەبئىت و سەرەپاي جياوازييەكان، رېژەي ئەوانەي كە گوتوووانە حەزيان لە گۆپىنى كارەكەيانە و ئەوانەش كە حەزيان لئى نەبوووە نزيكى يەك بوو.

لەسەر ئاستى ھەريىمى كوردستان 55% بە نەخىر و 45% یش بە بەلئى وەلامى پرسىارئىكيان داووتەووە سەبارەت بەوێ كە ئايا شوئىنى كارەكەيان گۆپووە ياخود نا.

تائىستا شوئىنى كارکردنت گۆپووە؟

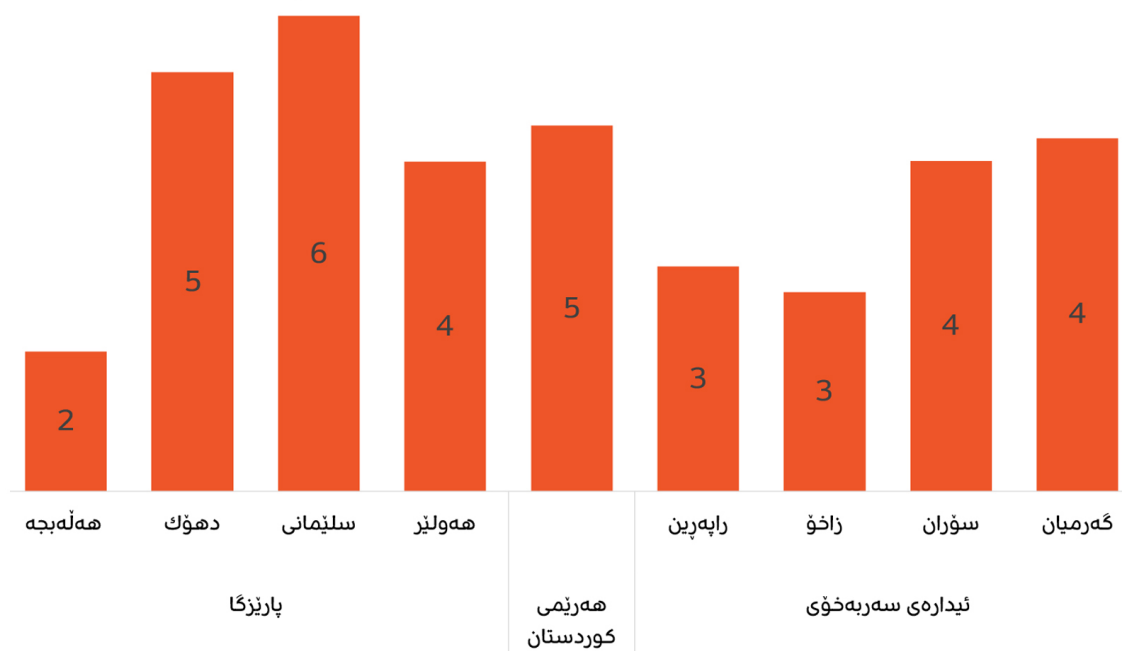

نەخىر

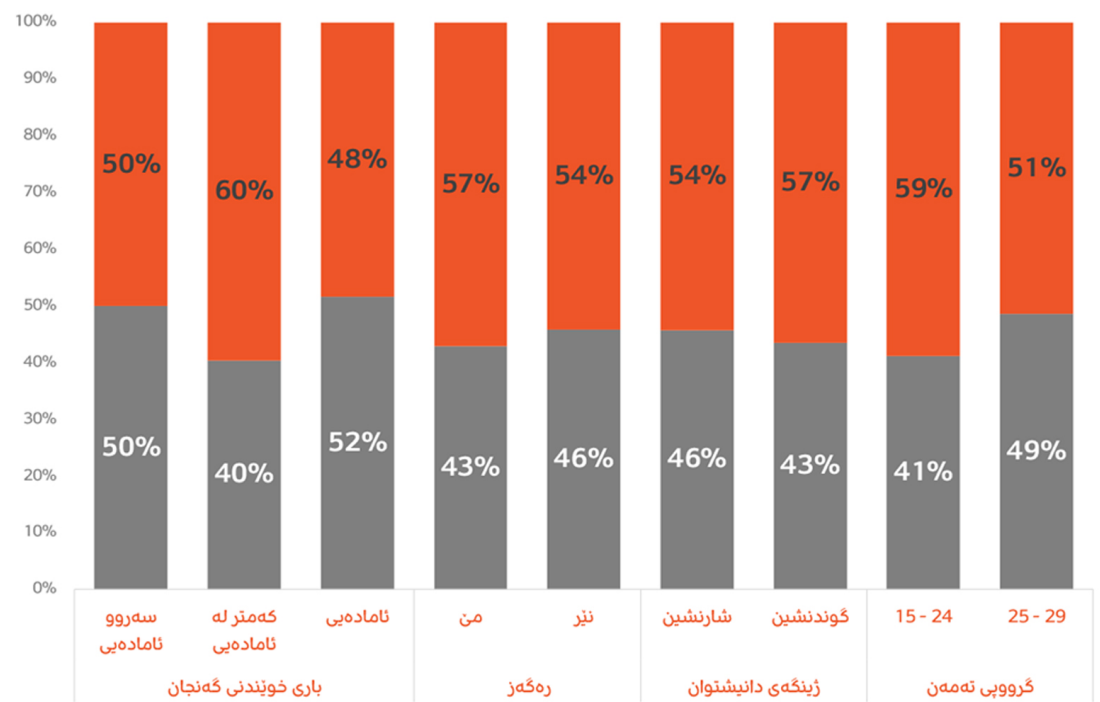
بەلئى

چەند جار شوينى كاركدنت گۆريوه؟

لەسەر ئاستى ھەرىمى كوردستاندا، بەشىۋەيەكى رېژەيى ھەرگەنجىك نىكەى 4.6 جار كارەكەى گۆپىۋە. بەرزترىن رېژەى جارەكانى كارگۆپىنى گەنجانىش لە سلىمانى بە 6 جار و دواتر دھۆك بە 5 جار بوو و كەمترىن جارىش لە ھەلەبجە بە 1.8 تۆمار كراو. لە ھەردوو گروپەكەى تەمەندا ژمارەى جارەكانى كارگۆپىن نىكى يەكن بەلام جياوازيكى زۆر لە نىوان رەگەزى نىر و مى دا ھەيە. بەجۆرىك كە گەنجان لە رەگەزى نىر زياتر كارەكانىان دەگۆپن(5جار) و رەگەزى مى لە 2جاردى ماوئەتەو. ئەوانەى ئاستى خويندەوارىيان ئامادەى و كەمتر لە ئامادەيە بە ژمارەيەكى نىكى يەك كاريان گۆپىۋە بەلام، ھەرچى ئاستى خويندەارى بەرز دەبىتەو، ژمارەى جارەكانى گۆپىنى كار بۆ نىكەى دوو ھىندەى ئەوانى دىكە كەمدەبىتەو و لە 3جاردى دەمىنيتەو.

تائىستا شوينى كارکردنت گۆپىۋە؟

بەلى

نەخىر

روانگەيەكى دىكەي گەنجان سەبارەت بە بازارى كار و ئابوورى، پەيوەندى بەوۋە ھەيە كە رىژەي 73.5%يان پىئانوايە دۆزىنەوۋەي كار لە ھەرىمى كوردستان گىرەتە و ئەوۋە بە تەگەرە دەزانن. ئەو دىدگايەش لە ھەلەبجە، راپەرپن، سلىمانى و دھۆك زۆر لە شوپىنەكانى دىكە بەرپلاوترە. رەگەزى مې بە 81.4%وۋە زياتر لە گەنجانى رەگەزى نىز، دۆزىنەوۋەي كار بە گىرەت دەزانن كە رىژەكەيان 74% بوو. ھەلەبەت 26%ى گەنجان لە ھەرىمى كوردستان دىدىكى پىچەوانەيان ھەيە. گىرەتى دۆزىنەوۋەي كار بۇ شارنىشن و گوندنشىن، ھەروەھا ھەردوو گروپى تەمەنىي گەنجانى ھەرىمى كوردستان بابەتتىكى ھاوبەشە و رىژەكانيان نىزىكى يەك دەرچوۋە.

سەبارەت بەو ھۆكارانەي كە وادەكەن دۆزىنەوۋەي كار بە گىرەت بزانن، گەنجان لە نىو 16 ھۆكارى جياوازدا كە توانىويانە زياتر لە يەك بۆاردەيان ھەيىت، بە 78.1%وۋە پلەي يەكەميان بە كەمىي دەرەتەي كار داوۋە. ھەلەبەت لە پرسىارىزىكى دىكەي تايبەت بە ھەبوۋنى دەرەتەي كاردا، 53%ى گەنجان گووتوويانە دەرەتەي كار نىيە و 47%يش ئەوۋەيان رەتكردۆتەوۋە. سەرەپاي ئەو جياوازيبەش بۆمان دەرەكەوۋىت كە كەمىي دەرەتەي كار دىدىكى ھاوبەشە لە نىو گەنجان.

ھەر سەبارەت بە ھۆكۈمەت ۋادەكەن دۆزىنەۋەي كار بەگرفت بزانن، لەدوای ریزە بەرزەكەي كەمىي دەرفەت كە گەنجان ھەلىانېزاردوۋە، كەمى مووچە بەرپزەي 59.6%، خزمخزمىنە و قۇرخكارى لە دامەزراندنى كەرتى تايبەتیش بە 41.6% ھوۋە دېت.

ھۆكۈمەت كەمىي دۆزىنەۋەي كار بەگرفت گەنجان

ھەرۋەھا 31% يىش نەبوۋى ناسراۋيان بە ھۆكارىڭ زانيۋە كە واىكردوۋە دۆزىنەۋەى كار، گىرقت يىت بۇيان. 26.6% يىش جياكارىي رەگەزىيان بە ھۆكار زانيۋە. 33.8% يىش نەبوۋى كارگە و پىشەسازى گەۋرەيان بە ھۆكار زانيۋە. لەۋانەشەۋە دەرەكەۋىت، كە لە روانگەى گەنجانەۋە ناپەكسانى لە دەرەتەكان، كەمىي توانستى ئابوۋى و پىشەسازى ۋات، ھۆكارى سەرەكىن بۇئەۋەى كە دۆزىنەۋەى كار بۇ ئەۋان گىرقت يىت. بە پلەى دوۋمىش ئەۋ بۇاردانە دىن كە پەيوەندىيان بە شارەزايى دەستى كارەۋە ھەيە. 39.9% كوتوۋيانە مەرەكەنى كار قورسەن، 30.5% نەزانىنى زمانى بىانييان بە ھۆكار زانيۋە، 23% يىش نەبوۋى ئەزموۋىيان ۋەك ھۆكارىڭ پىشانداۋە. ھەرۋەھا 13% يىش كوتوۋيانە نەبوۋى توانى پىۋىست و سەردەمىيانە بۇ كارەكان ھۆكارە و 11.9% يىش كوتوۋيانە كە كارەكان بە كۆپرەى ئەۋان نىن. 13% يىش باسى ئەۋەيان كىردوۋە كە نازانن لە كۆى بەدۋاى كاردا بگەپن. ئەۋ پىدراۋانەش دەرەدەخەن كە بابەتى كەمىي شارەزايى دەستى كار ۋەك دوۋەمىن بەربەستى گىرنگ لە دۆزىنەۋەى كاردا دەرەكەۋىتە پىش لە ھەرىمى كوردستان.

لەسەر ئاستى ھەرىمى كوردستاندا، 69.3% ى گەنجان نەمانى دامەزراندنى حكومى بە گەۋرەترىن گىرقتى ئابوۋى بەردەم گەنجان دەزانن. پىچدەچىت ھۆكارىڭى ئەمەش بۇ ئەۋە بگەرتەۋە كە گەنجان سەبارەت بەداهات بەدۋاى سەرچاۋەيەكى مسۆگەردا بگەپن كە ۋادىارە ئەۋەيان لە كەرتى تايىبەندا بە دىنەكردوۋە. 62.6% ى گەنجان دۆزىنەۋەى كار، 49.9% نەبوۋى سەرچاۋەى ماددى بۇ دەستپىكىردنى كارى بچوۋك، و 28% يىش نەبوۋى دەرەتەى بەكسان لە كەرتى تايىبەتيان بە گەۋرەترىن گىرقتى ئابوۋى خۇيان زانيۋە. ھەئبەت 21.1% نەبوۋى توانى پىۋىست و نوپيان بە گەۋرەترىن گىرقتى زانيۋە كە راستەخۇ پەيوەندى بە پەروەردە و پىگەپاندنى گەنجان بۇ بازارى كارەۋە ھەيە.

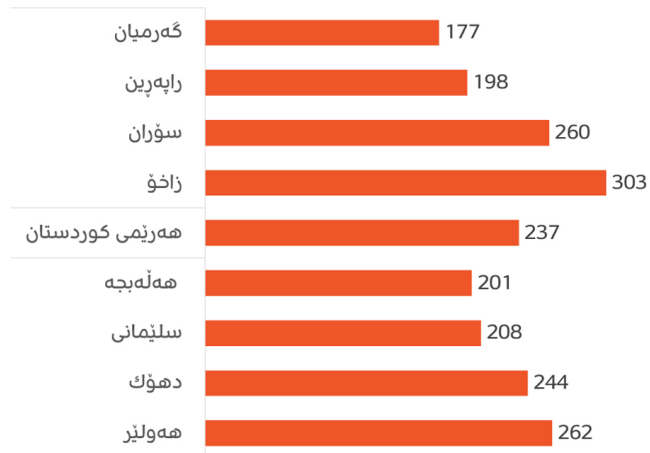
گەۋرەترىن گىرقتى ئابوۋى لە ھەرىمى كوردستان

داھات، گوزەران و باری دارایی گەنجان

خەرجی تاک و سەرچاوەی دەستکەوتنی پارە لەلای گەنجان لە ھەرێمی کوردستان بەشیوەیەکە کەوا لەسەر ئاستی ھەرێمی کوردستان گەنجیک مانگانە بەتیکرا 236 ھەزار دینار خەرجدەکات. لەکاتیگدا لەسەر ئاستی پارێزگا و ئیدارە سەربەخۆکان بەرزترین تیکرای خەرجی مانگانە لە زاخۆ تۆمار کراوە کە 303 ھەزار دینار بوو، کە پێدەچێت بەھۆی نزیکیی لە سنوور و کاری بازرگانییەو ئاستی داھاتی خێزانەو بەیت، چونکە رێژەی نیوێی گەنجان لە خێزانەو پارە وەرەگرن. ھەروەھا، بەرزترین تیکرای خەرجی مانگانە، لەدوای زاخۆ لە پارێزگای ھەولێر کە 261 ھەزار دینار بوو. لە بەرامبەردا نزمترین ئاستیش لە ئیدارە سەربەخۆی گەرمیان تۆمارکراوە کە تەنیا 176 ھەزار بوو و دوای ئەویش راپەرین دیت کە 197 ھەزار دینار بوو.

لە مانگیگدا چەند پارە خەرج دەکەیت؟

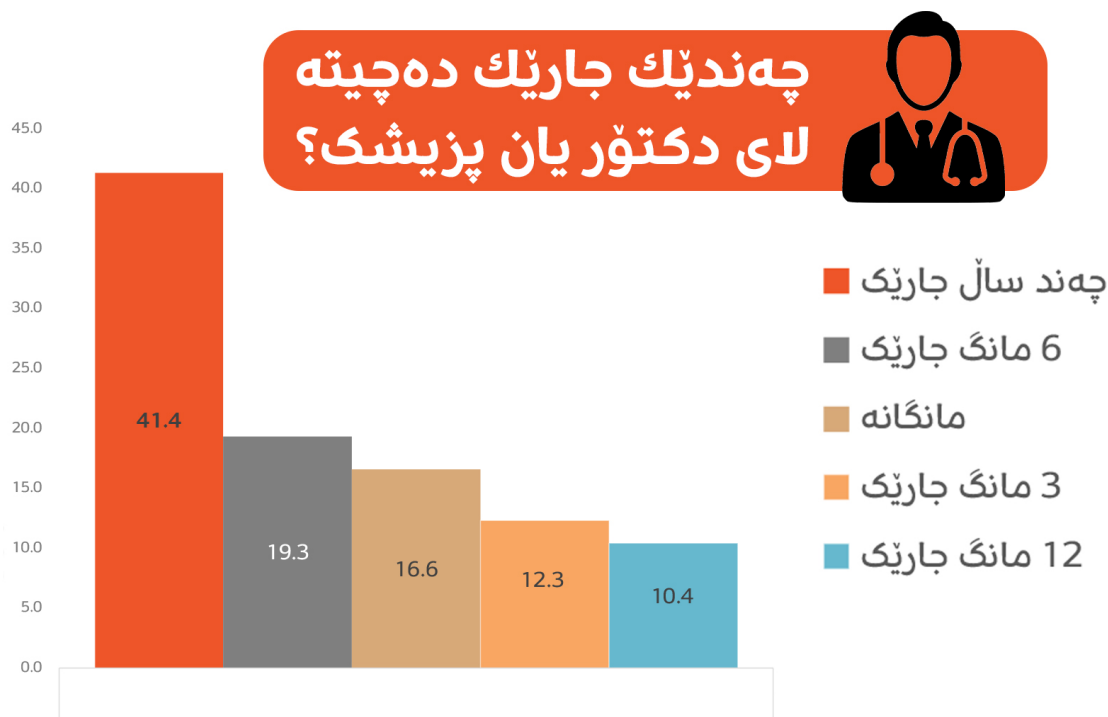
ئەو بىر پارەيەي كە ھەر گەنجىك لى مانگىكدا خەرجى دەكات لى كاتىكدايە كە [كەمترىن مووچەي خانەنشىنى](#) لى ھەرىمى كوردستان 300 ھەزار دىنارە و، [مووچەي مانگانەي مامۇستايانى وانەبىز](#) كە ژمارەيان 35 ھەزار و 543 كەسە لىنىوان 200-400 ھەزار دىناردايە. ھەرۈھە بەپىي گۇڭقارى ([CEOWORLD](#)) ى ئەمرىكى، تىكراي مووچەي فەرمانبەرانى حكومى لى عىراقدا بۇسالى 2022، ئەويش دواي دەرکردنى باج، 583 دۇلارە. بەمەش مووچەي فەرمانبەرانى عىراق لىسەر ئاستى جىھان (لى كۆي 105 ولات)، پلى 62مىنى ھەبوو و لىسەر ئاستى ولاتانى عەرەبىش 10يەمە.

لەرۋوي گروپى تەمەن، ئاستى خويندەوارىي و رەگەزىيەو جىاوازي لى خەرجى مانگانەي گەنجاندا ھەيە، رەگەزى نىر بەتىكرا مانگانە 264 ھەزار و رەگەزى مى 193 ھەزار دىنار خەرج دەكات. گروپى تەمەنىي (25-29) سال دوو ھىندەي گروپى تەمەنىي (15-24) سال خەرجدەكات، بەلام لەرۋوي خەرجىيەو، گەنجانى شارنشىن و گوندنشىن جىاوازيەكى ئەوتۇيان نىيە. بەشىۋەيەك كە گەنجىكى گوندنشىن مانگانە 200 ھەزار و يەككى شارنشىنىش 246 ھەزار خەرجدەكات، ئەمەش دەریدەخات كەوا گوزەرانى ژيانى گەنجان لىنيو ژىنگەي گوندنشىن و شارنشىن جىاوازيەكى زورى نىيە. ھەربۇيەش ئەو كارەي گەنجان لىماوۋى ھەفتەيەكدا ئەنجامى دەدەن، لى دواي چوون بۇ بازار لى ھەرىمى كوردستان خەوتن كە رىژەي 57.8% بوو. بەھەمان شىۋەش گەنجان لى گەرميان كە كەمترىن خەرجى مانگانەيان ھەيە، بەرتىررىن رىژەي خەوتن ۋەك كار لىماوۋى ھەفتەيەكدا ئەنجامدەكات كە رىژەكەي 83% بوو. بەدىۋىكى دىكەدا ئەو تىكرايەي خەرجى گەنجان لىماوۋى مانگىكدا دىگەرىتەو بۇ ئەوۋى كەوا سەرچاۋەكەي بەپلى يەكەم لى خىزانەو دىت و ئىنجا كارکردنى گەنجان بۇخۇيان، بەشىۋەيەك رىژەي 52% گەنجان لى راپرسىيەكدا گوتوويانە كە لى خىزانەو پارە ۋەردەگرن و رىژەي 42% ىش گوتوويانە بۇخۇيان كار دەكەن.

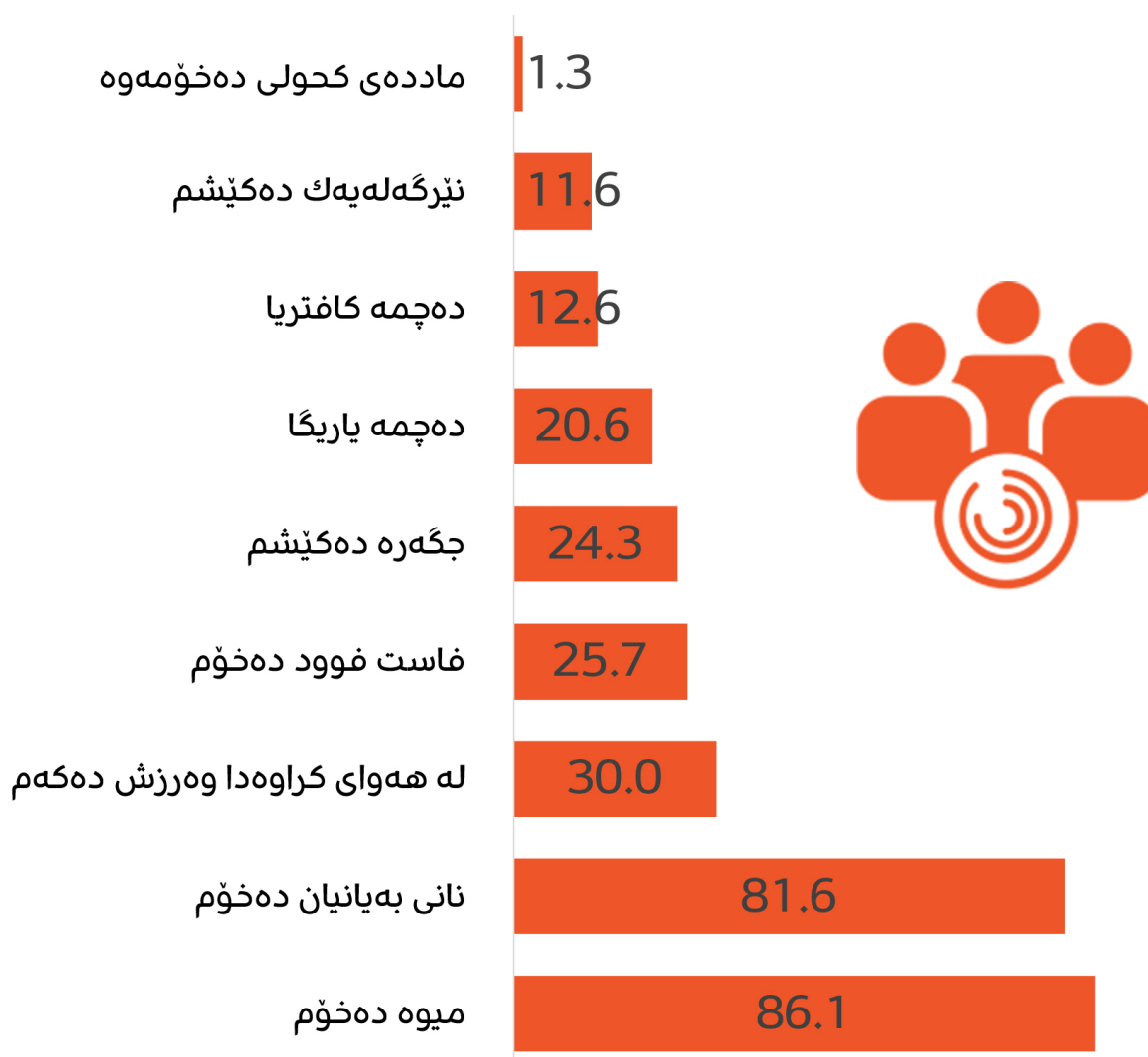
رېژەي 42.6% گەنجان لە ھەرئيمى كوردستان گوتوويانە بۆ رايكردنى كارەكانى رۆژانەيان، قەرر دەكەن و رېژەي 57.4% پيش گوتوويانە قەرر ناكەن، بەمشيوەيه نزيكەي نيوەي گەنجان لە ھەرئيمى كوردستان بۆ خەرجيەكانيان و پركردنەوہي پيداويستى رۆژانەيان قەرر دەكەن. ئەوہي جېگەي سەرنجە، جياوازييە لەنيوان خەرجي و قەررکردنى گەنجان، بۆ نموونە كەمترین خەرجي مانگانە لە ئيدارەي گەرميانە، بەلام زۆرترین رېژەي ئەوانەي گوتوويانە كە قەرر دەكەن لە پاريزگاي ھەلەبجە بەرېژەي 72.2% بوو، چونكە كەمترین رېژەي گەنجان لەو پاريزگايە كاردەكەن. لەوانەيه ئەوہش پەيوەست بێت بەوہي كە زۆرەي سەرچاوہي خەرجي گەنجان لە خيزانەوہ ديت.

بەپي ئەو وەلامەي كە بەشداربووان داويانەتەوہ، پيدەچيت باري تەندروستى گەنج لە ھەرئيمى كوردستان پيوستى بە چاوديري زياتر ھەبیت. لەسەر ئاستى ھەرئيمى كوردستان، 41.4% ي بەشداربووان گوتوويانە چەند سال جاريك سەردانى پزىشك دەكەن، بەلام 58.6% يان لە ماوہي ساليكدا بە رېژەي جياواز سەردانى دكتور دەكەن. لەوانەش، 16.6% ي مانگانە، 12.3% يان سى مانگ جاريك و 19.3% پيش 6 مانگ جاريك و 10.4% پيش سالى جاريك ئەو كارە دەكەن.

گەنجانى ھەرىمى كوردستان ئاڭايان لە خورد و خۇراكى خۇيان ھەيە و ميوە و خواردنى بەيانى لە سەبەتەي خۇراكياندا ھەيە بەلام، رېژەي ئەوانەي كە گوتوووانە لە ھەوايەكى كراوھدا وەرزش دەكەن تەنيا 30% بوو. ھەروەھا رېژەي ئەوانەي كە جگەرە دەكېشن يان فاست فوود دەخۇن زياترە لە رېژەي ئەوانەي كە لە ياريگا وەرزش دەكەن. رېژەي خواردنەوہي ماددەي كحولى لە نۆو گەنجان بە گشتى كەمە بەلام نېرگەلەكېشان و رۆيشتن بۆ كافترياش لەريزى ئەو كارانەي ديكەدان كە گەنجيگ لە ماوہي ھەفتەيەكدا دەيانكات.

ئەنجامدانى چالاكى لە ھەفتەيەكدا

رېژەي وەزىرش كىردن لە يارىگا بە پىي رىزبەندى لە ھەلەبجە 33.3%، لە سلىمانى 27.9%، لە ھەولير 18.7% و لە دھۆكىش 11.1% بوو. لەبەرامبەردا رېژەي سەردانىكىردنى دكتۆر لە ماوہى مانگىدا لە ھەلەبجە 13%، لە سلىمانى 15%، لە ھەولير 10% و لە دھۆكىش 27.4% بوو.

بەمزوانە كۆي راپۆرتەكە بۆلۆدەكرىتەوہ.....